SPAREBANK 1
FINANS NORD-NORGE
ÅRSRAPPORT

2018

SpareBank 1
FINANS NORD-NORGE

INNHOLD

Side

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS

04 Styrets årsberetning

Årsregnskap 2018

08 Resultatregnskap
10 Balanse
12 Kontantstrømanalyse
13 Noter

13 Note 1 Regnskapsprinsipper
15 Note 2 Finansiell risikostyring
17 Note 3 Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder
17 Note 4 Lønn og administrasjonskostnader
17 Note 5 Andre driftsinntekter og resultatførte valutagevinster og tap
18 Note 6 Godtgjørelse til selskapets tillitsvalgte og administrerende direktør
18 Note 7 Andre driftskostnader
18 Note 8 Tap på utlån og garantier
19 Note 9 Skatter
20 Note 10 Utlån til og fordringer på kunder, kredittrisiko og tapsnedskrivninger
27 Note 11 Maksimal kredittrisikoeksponering, ikke hensynstatt pantestillelser
28 Note 12 Nedskrivninger
29 Note 13 Misligholdte engasjement
29 Note 14 Mellomværende med foretak i samme konsern
29 Note 15 Varige driftsmidler
30 Note 16 Leieavtaler
31 Note 17 Pensjon
33 Note 18 Gjeld til kredittinstitusjoner
33 Note 19 Annen gjeld
33 Note 20 Periodisering av etableringsgebyr
34 Note 21 Egenkapitalbevegelse og fordeling
35 Note 22 Kapitaldekning
36 Note 23 Restløpetid på eiendel - og gjeldsposter gruppert på gjenstående løpetid
36 Note 24 Avtalt/sannsynlig tidspunkt for endring av rentebetingelser på hovedpostene i balansen
37 Note 25 Overtatte eiendeler og andre eiendeler
37 Note 26 Aksjekapital, aksjonærinformasjon og utbytte
37 Note 27 Ansvarlig lånekapital
37 Note 28 Hendelser etter balansedagen

38 Fullstendighetserklæring
42 Revisjonsberetning
45 Selskapets tillitsvalgte

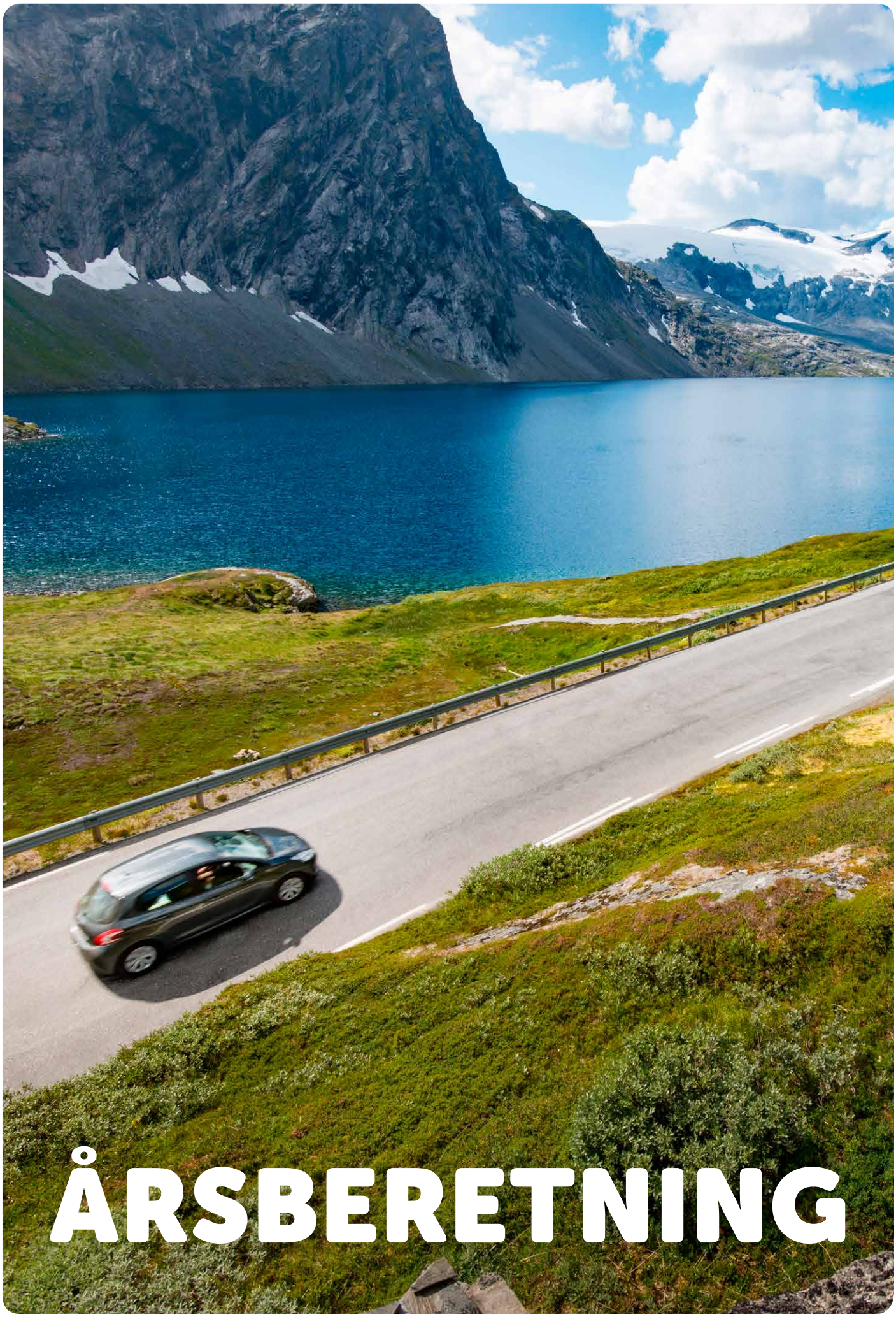

ÅRSBERETNING

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS oppnådde i 2018 et resultat av ordinær drift på 175,041 mill. kroner. Dette gir en egenkapitalavkastning på 16,5 prosent etter skatt.

Selskapsforhold

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS er et heleid datterselskap av SpareBank 1 Nord-Norge, landsdelens ledende bank. Selskapet har hovedkontor i Tromsø.

Konsernet SpareBank 1 Nord-Norges visjon og forretningsidé danner grunnlaget for selskapets strategi. Visjonen for konsernet så vel som for SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS er *For Nord-Norge*. Virksomheten bygger på strenge krav til risikostyring, redelighet og forretningsetikk.

Virksomheten og markedsforhold

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS sin strategi skal aktivt bidra til realisering av konsernets strategi. Selskapet har forretningsansvaret for produktene leasing, salgspantfinansiering og forbrukslån. Produktene distribueres gjennom bankens kontornett, direkte salg fra selskapets egne medarbeidere, digitalt salg og gjennom samarbeid med utvalgte forhandlere.

Selskapet driver ikke med forskning og har heller ikke mottatt støtte til dette. For 2018 har vi mottatt utviklingsmidler tilknyttet videreutvikling av løsningen Trygg bilhandel - TUT.

Det ble i 2018 registrert til sammen 454 konkurser og tvangsavviklinger i Nord-Norge mot 479 i 2017. Det var en positiv utvikling i alle tre fylker. Finnmark hadde to færre konkurser/tvangsavviklinger, Troms 13 færre og Nordland 10 færre. Vi anser at det fortsatt er gode markedsforhold for vår virksomhet i Nord-Norge.

For å møte de krav til egenkapital som nye kapitaldekningsregler i Europa krever, er selskapets aksjekapital økt med 149 mill. kroner i 2018 i en rettet aksjeemisjon.

Resultat (2017 i parentes)

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS oppnådde et resultat før tap og skatt på 171,684 mill. kroner i 2018 (145,174 mill. kroner).

Resultatet etter avsetninger til tap og skatt utgjorde 137,395 mill. kroner (5,188 mill. kroner). Målt i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde dette 2,4 prosent (0,10 prosent). Avkastning etter skatt ble 16,5 prosent (0,7 prosent) av gjennomsnittlig egenkapital.

Selskapets driftskostnader ble totalt 66,989 mill. kroner (59,030 mill. kroner) og utgjorde 1,17 prosent (1,17 prosent) av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Kostnadene målt i prosent av inntektene er 28,1 (28,9). Effektiviteten vurderes som tilfredsstillende.

Eiendeler

Forvaltningskapitalen var ved utgangen av året 6.236 mill. kroner (5.493 mill. kroner). Veksten i forvaltningskapitalen ble 13,5 prosent (11,4 prosent). Selskapets netto utlån og fordringer på kunder er 6.180 mill kroner (5.404 mill. kroner), en økning på 14,3 prosent (14,7 prosent). Det vises for øvrig til note 10 som viser hvordan selskapets engasjement fordeler seg på viktige sektorer og geografiske områder.

Kapitaldekning

Netto ansvarlig kapital i SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS pr. 31. desember 2018 var 1.073,6 mill. kroner. Årets overskudd etter skatt er i sin helhet forutsatt gitt som utbytte. Soliditeten målt som netto ansvarlig kapital i forhold til risikovektet balanse var 18,09 prosent. Selskapet har således en buffer på 153,8 mill. kroner i ansvarlig kapital i forhold til gjeldende minimumskrav på 15,5 prosent kapitaldekning. Fra 1. januar 2018 var det konserninterne målet til kapitaldekning 17,5 prosent. Selskapet har en buffer på 35,1 mill. kroner i forhold til dette målet.

Kontantstrøm
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter før endringer i eiendeler og gjeld ble 849 mill. kroner i 2018. Tilsvarende tall for 2017 var 652,6 mill. kroner. Avvik mellom driftsresultat og kontantstrøm skyldes først og fremst avskrivninger på driftsmidler i leasingporteføljen.

Redegjørelse

I samsvar med regnskapsloven § 3-3a bekrefter styret at betingelsene for fortsatt drift er til stede. Regnskapsavleggelsen er foretatt under disse forutsetningene. Styret mener at årsregnskapet gir et rett bilde av SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS sine eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Risikostyring

Kredittrisiko
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS har tilnærmet det samme systemet som morbanken for klassifisering av kredittrisiko. Selskapet har en god spredning av kredittrisiko. Dette gjelder så vel innenfor produkter og næringer som utlån til enkeltkunder. Summen av engasjement som utgjør mer enn 10 prosent av ansvarlig kapital er 616,3 mill. kroner. Største engasjement utgjør 14,7 prosent av ansvarlig kapital.

Tap og mislighold på utlån
IFRS 9 Finansielle instrumenter med nye regler for regnskapsmessig behandling av tap erstattet IAS 39 Finansielle instrumenter, innregning og måling fra 01.01.18. Virkningen og effekten av denne endringen fremgår av note 10.

Engasjement i mislighold er kontinuerlig underlagt individuelle tapsvurderinger.

Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement per 31.12.2018 utgjør 84,336 mill. kroner (59,223 mill. kroner), 1,36 prosent (1,08 prosent) av brutto utlån.

Tapene er 141,528 mill. kroner lavere enn året før, som hadde ekstraordinært høye tap grunnet nedskrivning av et stort engasjement. Tap på utlån utgjør – 3,356 mill. kroner, tilsvarende - 0,06 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Tapene i 2018 ligger på et normalnivå, men er påvirket av tilbakeføring av tidligere tapsnedskrivninger.

Selskapets samlede avsetninger til individuelle tapsnedskrivninger på utlån kunder er 27,512 mill. kroner (30,081 mill. kroner) per 31.12.2018. Nedskrivning på den del av porteføljen som ikke omfattes av individuelle nedskrivninger utgjør 49,138 mill, en økning på 19,8 mill. kroner sammenlignet med 2017. Nedskrivning på denne del av porteføljen utgjør 0,79 prosent av selskapets samlede brutto utlån.

Miljø
Selskapets virksomhet forurenser ikke det ytre miljø direkte.

Likviditetsrisiko
Selskapets likviditet baseres på trekkrettigheter fra morbanken til markedsmessige betingelser. Selskapets likviditetsrisiko vurderes å være lav. Forfallsstruktur på gjeld fremgår av note 23.

Renterisiko/valutarisiko
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS har en moderat renterisiko. Dette er vurdert ut fra at selskapet kun i begrenset omfang tilbyr fastrenteprodukter og at selskapet har rett til å regulere rentebetingelsene ovenfor kundene i henhold til gjeldende varslingsfrister. Selskapets fastrenteavtaler er sikret med tilsvarende rentebytteavtaler. Marginen, som er en del av fastrenteavtalen med kunden, kan likevel reguleres gjennom tilhørende leasingavtale.

Ved lån eller leasing i utenlandsk valuta, foretas innlån i samme valuta. Valutarisikoen for selskapet vurderes som lav.

Organisasjon og arbeidsmiljø

Pr. 31.12.18 hadde SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS 38 faste årsverk. Antall sykedager var 169 dager som tilsvarer 1,85 prosent. Dette er en nedgang med 0,45 prosentpoeng fra året før. Selskapet har hatt et lavt sykefravær over tid.

Det er ikke registrert noen form for personskader i løpet av året. For å evaluere tilfredsheten hos medarbeiderne gjennomføres det anonyme årlige undersøkelser. Resultatene fra denne undersøkelsen viser at medarbeidertilfredsheten er god.

50 prosent av de ansatte i SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS er kvinner og i ledergruppen er 83 prosent kvinner. Selskapet er opptatt av at medarbeiderne opplever at det er likestilling mellom kjønnene.

Styret vil takke selskapets medarbeidere for innsatsen i et år med meget god aktivitet, mange endringer og meget godt resultat.

Framtidsutsikter

De siste årene har Nord-Norge hatt høyere vekst enn landet forøvrig. Fremover forventes veksten å ligge på samme nivå som resten av Norge.

Nordnorske husholdninger har fortsatt god økonomi. Lav arbeidsledighet, vekst i reallønn og lave renter har ført til god vekst i privat forbruk og sparing. Til tross for forventet renteøkning i 2019 antas fortsatt en svak økning i veksten til husholdningene i Nord-Norge.

Vi forventer at 2019 vil gi SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS markedsmessige muligheter. Selskapet har god drift og tilfredsstillende soliditet. Styret forventer et godt resultat i 2019.

Rapportering om samfunnsansvar

For rapportering av samfunnsansvar henvises det til SpareBank 1 Nord Norge sin årsrapport. Årsrapporten er offentliggjort på hjemmesiden til SpareBank 1 Nord-Norge.

Hendelser etter balansedagen

Det har ikke vært vesentlige hendelser etter balansedato 31.12.2018 som påvirker det avlagte regnskapet.

Disponering av årets overskudd

Selskapet har som policy å utdele hele overskuddet etter skatt som utbytte, gitt at selskapets ansvarlige kapital er innenfor gjeldende krav. Styret foreslår derfor overfor generalforsamlingen at hele årets overskudd på 137 mill. kroner utdeles som utbytte.

Tromsø, 31. desember 2018
20. februar 2019

Jan-Frode Janson
Styreleder

Arvid Jensen
Nestleder

Hanne Karoline Kræmer
Adm. direktør

Vidar Joachim Bakken
Styremedlem

Arne Nypan
Styremedlem

Grete Hansen
Styremedlem

ÅRSREGNSKAP

ÅRSREGNSKAP

Resultatregnskap

Beløp i hele 1000 kroner	Note	2018	2017
Renteinntekter og lignende inntekter			
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	14	**67**	77
Renter og lignende av utlån til og fordringer på kunder	3	**333 967**	294 342
Andre renteinntekter og lignende inntekter	14	**583**	878
Sum renteinntekter og lignende inntekter		**334 616**	295 297,4
Rentekostnader og lignende kostnader			
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjon	14	**83 495**	80 525
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	14	**3 867**	3 601
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	14	**1 885**	2 887
Sum rentekostnader og lignende kostnader		**89 247**	87 012
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		**245 369**	208 285
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester			
Garantiprovisjon og andre provisjonsinntekter	14	**0**	169
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester			
Garantiprovisjoner	14	**65**	137
Andre gebyrer og provisjonskostnader	14	**15 613**	10 738
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		**15 678**	10 876
Andre driftsinntekter			
Andre driftsinntekter	5	**6 438**	6 061
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler			
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	5	**1 558**	-750
Lønn og generelle administrasjonskostnader			
Lønn	6	**25 928**	25 369
Pensjoner	17	**2 033**	2 953
Sosiale kostnader	6	**6 723**	6 727
Administrasjonskostnader	4	**11 337**	10 478
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	4	**46 021**	45 527

Beløp i hele 1000 kroner	Note	2018	2017
Avskrivninger med videre av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler			
Ordinære avskrivninger	15	**4 327**	3 316
Andre driftskostnader			
Andre driftskostnader	7	**15 655**	8 870
Tap på utlån, garantier med videre			
Tap på utlån	8	**-3 356**	138 172
Tap på garantier med videre	8	**0**	0
Skatt	9	**37 646**	1 814
Resultat for regnskapsåret		**137 395**	5 188
Disponering av overskudd			
Overført til annen egenkapital	21	**137 395**	5 188
Sum disponert		**137 395**	5 188
Andre inntekter og kostnader			
Resultat for regnskapsåret		137 395	5 188
Omregningsdifferanser valuta		0	0
Endring i virkelig verdi av sikringsinstrumentet ved kontantstrømsikring		0	0
Endringer i virkelig verdi for investeringer holdt for salg		0	0
Revaluering av eiendom		0	0
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner		-890	4 405
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak		0	0
Skatt relatert til andre inntekter og kostnader		222	-1 101
Sum andre inntekter og kostnader		-667	3 304
Totalresultat		**136 727**	**8 492**

Balanse

Beløp i hele 1000 kroner	Note	2018	2017
Eiendeler			
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	14	**1 502**	1 537
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	14,16	**1 484**	1 910
Netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		**2 986**	3 447
Utlån til og fordringer på kunder			
Leiefinansieringsavtaler (finansiell leasing)	16	3 218 087	2 780 095
Nedbetalingslån		3 037 427	2 681 888
Brutto utlån og fordringer på kunder	10	6 255 514	5 461 983
- Nedskrivning på individuelle utlån	12,13	27 512	30 081
- Nedskrivninger basert på forventet kredittap	12,13	49 138	29 375
Netto utlån og fordringer på kunder		6 178 865	5 402 527
Overtatte eiendeler	25	0	19,845
Varige driftsmidler	15	4,818	4,671
Pensjonsmidler	17	10,448	10,916
Andre eiendeler	25	1,508	2,241
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter			
Opptjente ikke mottatte innbetalinger		**32 513**	44 928
Forskuddsbetalte kostnader		**4 893**	4 515
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter		**37 405**	49 443
Sum eiendeler	23,24	**6 236 030**	5 493 089

Beløp i hele 1000 kroner	Note	2018	2017
Gjeld og egenkapital			
Gjeld til kredittinstitusjoner			
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	14,18	**4 518 456**	4 051 369
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	14,18	**74 220**	168 106
Annen gjeld			
Annen gjeld		**56 404**	17 959
Sum annen gjeld	19	**56 404**	17 959
Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	20	**279 074**	199 983
Avsetninger til forpliktelser og kostnader			
Andre avsetning til forpliktelser		**267**	1 066
Utsatt skatt	9	**86 160**	96 602
Sum avsetninger for forpliktelser		**86 426**	97 668
Sum gjeld		**5 014 581**	4 535 085
Ansvarlig lånekapital	14.27	**101 000**	101 000
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	26	**781 000**	632 000
Overkurs	26	**59 000**	59 000
Hybridkapital	21	**80 690**	83 906
Annen fri egenkapital	21	**199 759**	82 097
Sum egenkapital	21.22	**1 120 449**	857 004
Sum gjeld og egenkapital	23.24	**6 236 030**	5 493 089

Tromsø, 31. desember 2018
20. februar 2019

Jan-Frode Janson
Styreleder

Arvid Jensen
Nestleder

Hanne Karoline Kræmer
Adm. direktør

Vidar Joachim Bakken
Styremedlem

Arne Nypan
Styremedlem

Grete Hansen
Styremedlem

Kontantstrømanalyse

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Resultat av ordinær drift	**175 041**	7 002
+ Ordinære avskrivninger	**672 437**	572 588
+ Nedskrivninger og gevinst/ tap anleggsmidler og leasingutstyr	**153**	33
+ Nedskrivninger og gevinst/tap ved salg av leasingutstyr	**47 527**	1 142
+ Tap på utlån, garantier m.v.	**-3 356**	138 172
- Skattekostnader	**37 646**	1 814
- Utbetalt utbytte	**5 188**	64 484
Tilført fra årets drift	**848 967**	652 639
Endring diverse gjeld: + økning/ - nedgang	**116 737**	14 998
Endring diverse fordringer: - økning/ + nedgang	**33 083**	128 169
Endring utlån til og fordringer på kunder: - økning/ + nedgang	**-383 349**	-367 119
Endring kortsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	**0**	0
Endring innskudd fra og gjeld til kunder: + økning/ - nedgang	**0**	0
Endring gjeld til kredittinstitusjoner: + økning/ - nedgang	**373 201**	387 638
A. Netto likviditetsendring fra virksomhet	**988 639**	816 325
- Investeringer i varige driftsmidler	**4 572**	-3 730
+ Salg av aksjer i datterselskap	**0**	0
- Investeringer i leasingutstyr	**-1 339 582**	-1 059 971
+ Salg av i leasingutstyr	**197 336**	34 514
Endring langsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	**0**	0
B. Likviditetsendring fra investeringer	**-1 137 674**	-1 029 187
Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer: + økning/ - nedgang	**0**	84 000
Endring ansvarlig lånekapital/aksjekapital: + økning/ - nedgang	**149 000**	125 000
C. Likviditetsendring fra finansiering	**149 000**	209 000
A + B + C. Sum endring likvider	**-35**	-3 861
+ Likviditetsbeholdning ved periodens begynnelse	**1,537**	5,398
= Likviditetsbeholdning ved periodens slutt	**1,502**	1,537

Likviditetsbeholdningen er definert som kontanter, fordringer på sentralbanken, og utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid. Av selskapets totale bankinnskudd er kr 1.374.936,- bundet opp i skattetrekksmidler.

ÅRSREGNSKAP – NOTER

Note 1 – Regnskapsprinsipper

Generelt

Årsoppgjøret er utarbeidet i samsvar med regnskapslovens regler og forskrift til regnskapslovens § 3-9 femte ledd (forenklet IFRS).

Årsregnskapet for 2007 var selskapets første som ble utarbeidet i henhold til standarden. Alle beløp i resultatregnskap, balanse og noter er i hele 1.000 NOK dersom ikke annet er angitt.

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden under andre finansposter.

Fra 1.1.19 trer IFRS 16 Leieavtaler ikraft. Standarden legger opp til at det ikke lenger skal skilles mellom operasjonell og finansiell leasing der inngåtte avtaler overfører bruksretten til en spesifikk eiendel fra utleier til leietaker for en spesifikk periode. For utleier videreføres i all hovedsak regelverket fra IAS 18. Standarden vil for selskapet hovedsaklig få betydning for leieavtaler knyttet til kontorlokaler.

Konsekvensen av implementeringen gir en bruksretteiendel på litt i overkant av 2,9 MNOK og en tilsvarende leieforpliktelse. Effekten av implementeringen medfører en reduksjon av ren kjernekapitaldekning på 0,01 %.

Inntektsføring og periodesikringer

Renter og provisjoner bokføres etter hvert som disse opptjenes eller påløper som kostnad. Forskuddsbetalte inntekter og påløpte kostnader av betydning periodiseres og bokføres som gjeld. Opptjente inntekter og forskuddsbetalte kostnader periodiseres og bokføres som fordringer. Etableringsgebyrer på personlån og leasingavtaler periodiseres og inntektsføres over avtalens løpetid.

Utlån, mislighold og tap på engasjementer

Ny IFRS 9 Finansielle instrumenter (International Financial reporting Standards) erstatter IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling (International Accounting Standards) fra 01.01.18. Etter IFRS 9 skal det avsettes for forventet tap basert på relevant informasjon som er tilgjengelig på rapporteringstidspunktet, herunder historisk, gjeldende og fremtidig informasjon. Dette medfører at tap vises i regnskapet før det har forekommet en tapshendelse, samt at fremtidige forventninger inkluderes i beregningene.

Misligholdte og tapsutsatte engasjementer

Et engasjement anses å være tapsutsatt når det foreligger objektive bevis for at én eller flere tapshendelser har funnet sted. I tillegg må tapshendelsen ha en effekt på den forventede framtidige kontantstrømmen som lar seg anslå på en pålitelig måte. Mislighold er definert som misligholdte engasjementer hvor enten enkeltavtaler eller hele engasjementet ikke betjenes som forutsatt og hvor det er gått mer enn 60 dager siden avtalt forfall. Betalingsutsettelse av midlertidig karakter anses ikke som mislighold.

Konstaterte tap

Konstaterte tap bokføres på engasjementer hvor konkurs har inntruffet og sikkerheter er realisert, ved stadfestet akkord, utleggsforretning som ikke har ført fram, rettskraftig dom eller ved at en har gitt avkall på engasjementet eller deler av det.

Individuelle nedskrivninger

Tapsutsatte utlån vurderes kontinuerlig med hensyn til behov for individuelle nedskrivninger. Ved vurdering tas det hensyn til kundens økonomiske situasjon, sikkerhetens verdi samt tiltak iverksatt ovenfor kunden. Sikkerheten verdsettes ut fra antatt realisasjonsverdi. Individuelle nedskrivninger relatert til utlån registreres som reduksjon på brutto utlån.

Forventet kredittap i porteføljen

For den del av porteføljen som ikke omfattes av individuelle nedskrivninger, beregnes et forventet kredittap med utgangspunkt i en objektiv og sannsynlighetsvektet analyse av alternative utfall, der det også tas hensyn til tidsverdien av forventede kontantstrømmer. Viser til note 10 for nærmere beskrivelse av modellen.

Note 1 – Regnskapsprinsipper

Overtatte eiendeler
Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier, overtar selskapet i en del tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Overtatte eiendeler som skal realiseres, klassifiseres som beholdninger eller anleggsmidler holdt for salg, og regnskapsføres etter henholdsvis IAS 2 eller IFRS 5. Eventuelle tap/gevinster ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler, føres som tillegg eller fradrag i tap på utlån.

Regnskapsmessig behandlig av pensjoner
Selskapet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter Lov om obligatorisk tjenestepensjon. Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Konsernet har to typer pensjonsavtaler, én ytelsesbasert ordning og én innskuddsbasert ordning. Ytelsesbasert ordning forvaltes i egen pensjonskasse. Innskuddspensjonsordningen ble etablert 01.07.06.

Alle nytilsatte etter denne dato meldes inn i denne ordningen. Pensjoner behandles regnskapsmessig i henhold til internasjonale standarder for beregning og bokføring av pensjoner (IAS 19). Se note 17.

Regnskapsmessig behandling av leasingavtaler
Gjenstander som kjøpes for utleie (leasing), aktiveres i balansen som leiefinansieringsavtaler og avskrives etter annuitetsprinsippet (progressiv avskrivning). Innbetalt forskuddsleie på leasingkontrakter er oppført på gjeldssiden i balansen og inntektsføres over kontraktens løpetid i takt med avskrivningene. Kontrakter med garantert restverdi nedbetales til restverdi over løpetid. Skattemessig avskrivning på leasinggjenstander skjer etter saldometoden (se note 16).

Leien utfaktureres fortløpende i like store terminer (annuiteter) over avtalt leieperiode. Netto leie med fratrekk for ordinære avskrivninger (rentedelen) samt gebyrer inntektsføres fortløpende i resultatregnskapet (Se note 3). Leieterminene betales forskuddsvis. Forskuddsbetalte leieterminer er periodisert og oppført i balansen.

Gevinster ved salg av leasinggjenstander inntektsføres på salgstidspunktet og bokføres under leiefinansieringsinntekter. Basert på historiske salgsgevinster av den påregnelige porteføljen er nåverdien av framtidige salgsgevinster inntatt i bokført verdi. Årets resultateffekt er endring i estimert nåverdi av de framtidige salgsgevinstene.

Selskapet har ikke kontrakter av typen "salg og tilbakeleie" av eiendom, anlegg og utstyr.

Varige driftsmidler
Varige driftsmidler er registrert i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte ordinære avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Påkostninger tillegges driftsmidlenes kostpris og blir avskrevet i takt med disse. Vedlikeholdskostnader kostnadsføres direkte i det året de oppstår. Avskrivbare driftsmidler blir avskrevet lineært over antatt økonomisk levetid etter følgende satser:

- Innredninger, inventar 15 %
- Maskinger og utstyr 20 %
- EDB utstyr 33 %
- EDB programmer 30 %

Nedskrivninger blir foretatt når differansen mellom registrert verdi og virkelig verdi er vesentlig og ikke av forbigående karakter, men nedskrivninger blir reversert når grunnlaget for disse ikke lengre er til stede.

Avsetninger
En avsetning regnskapsføres når selskapet har en forpliktelse (rettslig eller selvpålagt) som følge av en tidligere hendelse der det er sannsynlig (mer sannsynlig enn ikke) at det vil skje et økonomisk oppgjør og beløpets størrelse kan måles pålitelig. Hvis effekten er betydelig, beregnes avsetningen ved å neddiskontere forventede fremtidige kontantstrømmer med en diskonteringsrente før skatt som reflekterer markedets prissetting. Hvis relevant hensyntas også risikoer spesifikt knyttet til forpliktelsen.

Restruktureringsavsetninger innregnes når selskapet har godkjent en detaljert og formell restruktureringsplan. Restruktureringen må enten ha startet eller blitt offentliggjort.

Avsetning for tapsbringende kontrakter innregnes når selskapets forventede inntekter fra en kontrakt er lavere enn kostnader som påløpte for å innfri dens forpliktelser.

Lånekostnader
Lånekostnader resultatføres når kostnaden oppstår.

Skatt
Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt for inntektsåret og endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel. Eventuelle endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel vises som årets skattekostnad i resultatregnskapet sammen med betalbar skatt for inntektsåret.

Utbytte
Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen og av note 26. Foreslått utbytte klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt.

Konsern
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS inngår i konsernet SpareBank 1 Nord-Norge, som har sitt forretningskontor i Tromsø. Konsernregnskap for SpareBank 1 Nord-Norge finnes på *www.snn.no.*

Note 2 – Finansiell risikostyring

Risikostyring
Styret i SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS har hovedansvaret for å overvåke samt sette grenser for selskapets risikoeksponering. Selskapets risiko måles og rapporteres i henhold til prinsipper og policy som styret har vedtatt.

Det er et overordnet mål at selskapets samlede risikonivå skal være moderat og innenfor de rammer som selskapets ansvarlige kapital og øvrige avsetninger setter. Gjennom god risikostyring skal selskapet fremstå med en inntjenings- og resultatutvikling som er stabil og forutsigbar.

Selskapets viktigste resultatmål er å oppnå en konkurransedyktig avkastning på egenkapitalen. Risikoprising er derfor sentralt for å nå målet om tilfredsstillende egenkapitalavkastning.

Finansiell risiko
Likviditetsrisiko
Forenklet kan man si at likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke klarer å oppfylle sine finansielle forpliktelser ved forfall. Selskapet har en innvilget likviditetsramme fra SpareBank 1 Nord-Norge (morbank) ut fra beregnet behov innenfor gjeldende prognoseperiode.

Renterisiko
Renterisiko oppstår når det er forskjell i gjennomsnittlig rentebindingstid mellom eiendels- og gjeldsposter og selskapet da ikke kan gjennomføre renteendringer samtidig for alle balanseposter.

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS har en moderat renterisiko. Dette er vurdert ut fra at man kun i begrenset omfang tilbyr fastrenteprodukter og at man har rett til å regulere rentebetingelsene overfor kundene i henhold til gjeldende varslingsfrister. Selskapets fastrenteavtaler er sikret med tilsvarende rentebytteavtaler. Marginen, som er en del av fastrenteavtalen med kunden, kan likevel reguleres gjennom tilhørende leasingavtale.

Ved lån eller leasing i utenlandsk valuta, foretas som hovedregel innlån i samme valuta.

Markedsrisiko
Markedsrisiko er risiko for tap knyttet til selskapets posisjoner og aktiviteter i valuta- og verdipapirmarkedet. Selskapet har ingen eksponering i disse markedene. Selskapet benytter seg for tiden ikke av finansielle instrumenter i styringen av finansiell risiko.

Kredittrisiko
Kredittrisiko defineres som faren for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor selskapet. Selskapets strategi for kredittrisiko er utledet fra SpareBank 1 Nord-Norges hovedstrategi. Strategien inneholder retningslinjer for risikoprofil, konsentrasjonsrisiko samt regler for spesifikke engasjementstyper eller bransjer.

Selskapets ledelse følger løpende opp risikoen i selskapets utlånsportefølje og er opptatt av å avdekke utviklingstrekk så tidlig som mulig for om nødvendig å justere kredittpolicyen.

Note 2 – Finansiell risikostyring

I risikostrategien legges det vekt på etablering av mål og rammer for løpende styring av risikoen. Selskapets bevilgningsreglement og fullmakter er knyttet til sannsynligheten for mislighold samt sikkerhetsdekning. Reglementet gjelder innenfor etablert risikostrategi og overordnede kredittpolitiske retningslinjer. Styret evaluerer bevilgningsreglementet årlig.

Selskapets risikoklassifiseringssystem baserer seg på en ratingmodell som grunnlag for beregning av forventet sannsynlighet for mislighold og tap. Klassifiseringsmatrisen omfatter 77 risikoklasser.

Konsernet SpareBank 1 Nord-Norge foretar årlig en validering av kredittmodellene i henhold til vedtatte rutiner og prinsipper for dette arbeidet. Kredittmodellene er en sentral del av selskapets kredittprosess. SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS tok høsten 2011 i bruk nye modeller for scoring av både BM- og PM-kunder. Resultatene fra gjennomført validering i 2018 viser at modellene er tilfredsstillende og differensierer mellom kunder med ulik risiko.

For å styre selskapets utlånsportefølje i tråd med selskapets risikostrategi, kredittpolicy og bevilgningsreglement, har det vært en løpende videreutvikling og tilpasning av kredittsystemer og rammeverk. Styringsdokumentene er levende dokumenter og oppdateres fortløpende ved endringer i selskapets kredittpolicy mm.

Konsentrasjonsrisiko
Porteføljen kjennetegnes av tilfredsstillende diversifisering både mellom bransjer og mellom person- og bedriftsmarkedet. Selskapet har satt mål om at største engasjement i prosent av ansvarlig kapital ikke skal overstige en viss prosentsats og selskapet har egne mål for maksimalt utlån til enkelte bransjer. Andelen av vesentlige utlån viser en nedgang sammenlignet med forrige rapporteringsperiode.

Operasjonell risiko
Operasjonell risiko defineres som risikoen for direkte eller indirekte tap, inkludert tap av renommé som følge av:

- utilstrekkelig kompetanse
- menneskelig svikt
- svikt i rutiner, interne systemer og prosesser
- kriminalitet og misligheter
- eksterne hendelser

Tilfredsstillende håndtering av operasjonell risiko forutsetter god intern kontroll og kvalitetsstyring. Selskapet har i 2018 fortsatt arbeidet med utvikling av prosesser og systemer for løpende identifisering og oppfølging av risikoen. Selskapet har i 2018 videreført bruk av SMS-purring og tidligoppringing. I 2011 tok selskapet i bruk den nye kredittkalkulatoren som ble utviklet i samarbeid med de tre andre finansieringsselskapene i alliansen (se også punktet Kredittrisiko). I 2015 ble kalkulatoren for næringskunder oppgradert til å differensiere risiko ut i fra hvilken bransje kundene tilhører. For å være compliant i henhold til rundskriv 5/2017 fra Finanstilsynet, tok selskapet i 2018 i bruk en ny modell for forbruksfinansiering.

Internkontrollen i konsernet SpareBank 1 Nord-Norge er definert som et linjeansvar der det foretas en egenevaluering som rapporteres til hovedstyret. Egenevalueringen omfatter alle risikoelementer som kan tilskrives eksterne og interne forhold, og er et viktig verktøy for å avdekke forbedringsområder i selskapet.

Geografisk fordeling av eiendeler og forpliktelser
Den geografiske lokaliseringen av eiendeler og forpliktelser er spesifisert i noter til relevante balanseposter. Selskapet søker i likhet med konsernet SpareBank 1 Nord-Norge å oppnå en forsvarlig geografisk spredning av utlån innenfor sitt lokale markedsområde. Lokal økonomisk utvikling vil kunne ha betydelig virkning på kundenes betalingsevne og på verdien av de underliggende sikkerheter. Selskapet vil i første rekke søke å begrense denne type risiko gjennom høy kvalitet i kredittarbeid, utnyttelse av lokalkunnskap, samt ved å operere innenfor trygge marginer med hensyn på låntakernes betalingsevne og kvaliteten på stilte sikkerheter.

Note 3 – Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Totale renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder fordeler seg som følger		
Leiefinansiering	**134 852**	115 644
Nedbetalingslån	**199 115**	178 698
Sum renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	**333 967**	294 342

Note 4 – Lønn og administrasjonskostnader

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Lønn	**25 928**	25 368
Pensjoner	**2 033**	2 952
Sosiale kostnader	**6 723**	6 727
Administrasjonskostnader:		
– EDB-kostnader	**5 566**	4 266
– Kontorrekvisita trykksaker m.v.	**763**	598
– Telekommunikasjon, postforsendelse m.v.	**837**	672
– Reiser	**918**	783
– Utdanning / opplæring inkl. reisekostnader	**168**	187
– Salg, reklame og representasjon	**3 062**	3 500
– Kostnader vikarbyrå	**23**	473
– Andre administrasjonskostnader		
Sum administrasjonskostnader	**11 337**	10 478
Gjennomsnittlige antall ansatte (årsverk) i regnskapsåret	**39,0**	37,0

Note 5 – Andre driftsinntekter og resultatførte valutagevinster og tap

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Provisjonsinntekter betalingsforsikring lån	**5 713**	4 947
Provisjonsinntekter skadeforsikring	**456**	1 048
Gevinst ved salg av aksjer, maskiner og inventar	**269**	66
Andre inntekter	**0**	169
Sum andre driftsinntekter	**6 438**	6 229
Resultatførte valutagevinster og tap	**-1 558**	750
Sum resultatførte valutagevinster og tap	**-1 558**	750

Note 6 – Godtgjørelse til selskapets tillitsvalgte og administrerende direktør

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Lønn (inklusiv naturalytelser)	**1 690**	803
Sum lønn og annen godtgjørelse til administrerende direktør	**1 690**	803
Administrerende direktør har ingen avtale om bonus eller overskuddsdeling.		
Godtgjørelse til styremedlemmer	**240**	340
Godtgjørelse til øvrige tillitsvalgte	**0**	0
Sum godtgjørelser til selskapets tillitsvalgte og administrerende direktør	**1 930**	1 143

Lån og garantier til selskapets tillitsvalgte og administrerende direktør ytes av SpareBank 1 Nord-Norge på de til enhver tid gjeldende vilkår.

Note 7 – Andre driftskostnader

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Honorarer	**9 963**	4 451
Herav godtgjørelse til ekstern revisor		
- Lovpålagt Revisjon (eks. mva)	**160**	155
- Andre attestasjonstjenester (eks. mva)	**276**	260
Avgifter og kontingenter	**132**	138
Husleie	**2 011**	1 985
Driftskostnader lokaler	**101**	92
Innkjøp som ikke aktiveres	**80**	75
Øvrige driftskostnader	**3 369**	2 129
Sum andre driftskostnader	**15 656**	8 870

Note 8 – Tap på utlån og garantier

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Periodens endring i nedskrivninger	**-17 347**	98 013
Periodens endring i forventet tap beregning	**1 259**	13 300
+ Konstaterte tap engasjement som tidligere er nedskrevet	**9 386**	25 215
+ Konstaterte tap engasjement som tidligere ikke er nedskrevet	**3 872**	2 283
- Inngang på tidligere konstaterte tap	**-526**	-639
= Tap på utlån, garantier m.v.	**-3 356**	138 172
Konstaterte tap fordeles som følger:		
Konstaterte tap på engasjementer som det tidligere år er foretatt nedskrivning for	**9 386**	25 215
Konstaterte tap på engasjementer som det tidligere år ikke er foretatt nedskrivning for	**3 872**	2 283
Sum konstaterte tap	**13 258**	27 498

Note 9 – Skatter

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Spesifikasjon over forskjellen mellom det regnskapsmessige resultat før skattekostnad og årets skattegrunnlag:		
Resultat før skattekostnader	**175 041**	7 002
+ Permanente forskjeller	**-23 190**	4 534
Endring i midlertidige forskjeller knyttet til:		
- langsiktige fordringer og gjeld	**0**	0
- finansielle instrumenter	**316**	63
- anleggsmidler	**19 436**	-52 854
- gevinst og tapskonto	**36 613**	-619
- Fremførbart underskudd	**-43 696**	0
- pensjonsforpliktelser	**468**	-3 810
- andre avsetninger	**4 961**	1 988
Årets skattegrunnlag	**169 949**	-43 696
Betalbar skatt	**42 487**	0
Midlertidige forskjeller pr. 31.12.		
Anleggsmidler	**409 589**	429 025
Utestående fordringer	**0**	0
Fremførbart underskudd	**0**	-43 696
Langsiktige fordringer og gjeld	**0**	0
Finansielle instrumenter og valutta	**68**	384
- gevinst og tapskonto	**-43 657**	-7 043
Pensjonsforpliktelser	**10 134**	10 602
Andre avsetninger	**-7 815**	-2 854
Sum midlertidige forskjeller	**368 320**	386 418
Utsatt skatt (+) /skattefordel (-)	**92 082**	96 604
Endring i utsatt skatt	**4 522**	-2 884
Resultatført endring utsatt skatt/utsatt skattefordel	**-4 522**	2 884
Spesifikasjon av skattekostnaden 31.12		
Endring utsatt skatt	-4 522	**2 884**
Betalbar skatt	42 487	**0**
Fradrag i skatt for forskning og utvikling	-319	**0**
For lite beregnet skatt og direkteføringer mot utsatt skatt	0	**-1 070**
Skattekostnad	37 646	**1 814**
Avstemming av resultatført periodeskatt med resultat før skatt		
25 % av resultat før skatt	43 760	**1 751**
Ikke skattepliktige resultatposter (permanente forskjeller)	-5 797	**1 133**
Formueskatt	0	**0**
Korrigering utsatt skatt relatert til endringer i Skatteloven	0	**0**
Fradrag i skatt for forskning og utvikling	-319	**0**
For lite avsatt tidligere år og direkteføringer mot utsatt skatt	0	**-1 070**
Resultatført skatt	37 646	**1 814**

Note 10 – Utlån til og fordringer på kunder, kredittrisiko og tapsnedskrivninger

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Utlån fordelt på fordringstype		
Leiefinansieringsavtaler (finansiell leasing)	**3 219 571**	2 782 005
Kasse-/drifts- og brukskreditter	**78 773**	56 948
Byggelån	**-**	-
Nedbetalingslån	**2 958 655**	2 624 940
Brutto utlån og fordringer på kunder	**6 256 998**	5 463 893
Nedskrivninger	**76 649**	59 456
Netto utlån og fordringer på kunder (amortisert kost)	**6 180 349**	5 404 437
Utlån fordelt på markeder		
Personmarkedet	**2 596 839**	2 264 645
Næringsmarkedet	**3 651 137**	3 188 886
Offentlig	**9 022**	10 362
Brutto utlån og fordringer	**6 256 998**	5 463 893
Nedskrivninger	**76 649**	59 456
Netto utlån og fordringer	**6 180 349**	5 404 437
Herav ansvarlig lånekapital:		
Ansvarlig kapital i kredittinstitusjoner	**0**	0
Ansvarlig kapital i øvrige finansinstitusjoner	**0**	0
Øvrig ansvarlig kapital	**0**	0
Ansvarlig lånekapital bokført under utlån	**0**	0

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Fordeling på risikogrupper		
Totale engasjementer		
Svært lav risiko	**2 477 066**	2 159 170
Lav risiko	**1 449 140**	1 223 230
Middels risiko	**1 527 674**	1 425 779
Høy risiko	**381 677**	354 457
Svært høy risiko	**309 594**	258 120
Mislighold	**111 847**	43 138
Totalt	**6 256 998**	5 463 893
Brutto utlån		
Svært lav risiko	**2 477 066**	2 159 170
Lav risiko	**1 449 140**	1 223 230
Middels risiko	**1 527 674**	1 425 779
Høy risiko	**381 677**	354 457
Svært høy risiko	**309 594**	258 120
Mislighold	**111 847**	43 138
Totalt	**6 256 998**	5 463 893
Individuelle nedskrivninger		
Svært lav risiko		
Lav risiko		
Middels risiko		
Høy risiko		
Svært høy risiko		
Mislighold	**27 512**	30 081
Totalt	**27 512**	30 081
Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap		
Svært lav risiko	**1 204**	1 119
Lav risiko	**1 878**	1 723
Middels risiko	**5 801**	5 937
Høy risiko	**3 460**	3 305
Svært høy risiko	**9 243**	8 473
Mislighold	**28 783**	15 210
Totalt	**50 369**	35 768

Note 10 – Utlån til og fordringer på kunder, kredittrisiko og tapsnedskrivninger

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS benytter klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen. Mislighold defineres som restanse over 60 dager, eller når det finnes objektive bevis på hendelser som tilsier mislighold hos kunden. IFRS 9 Finansielle instrumenter med nye regler for regnskapsmessig behandling av tap, ble implementert 01.01.2018. Implementeringseffekten av IFRS 9 ble beregnet til 18,5 MNOK i økte nedskrivninger.

Hovedregelen i IFRS 9 er at tapsnedskrivning skal beregnes som forventet kredittap (ECL, expected credit loss) over de neste 12 måneder, eller som forventet kredittap over hele levetiden til utlånet. Dersom kredittrisikoen ikke har økt vesentlig siden første gangs innregning, beregnes tapsnedskrivningen som forventet kredittap over de neste 12 måneder. Forventet kredittap over hele levetiden beregnes for utlån der kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangs innregning, med unntak av utlån som likevel vurderes å ha lav absolutt kredittrisiko på rapporteringstidspunktet.

For å beregne forventet kredittap i henhold til IFRS 9 kategoriseres alle utlånene i 3 kategorier:

1. Ikke vesentlig høyere kredittrisiko enn ved innvilgelse

2. Vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse, men ikke objektive bevis på mislighold eller tap

3. Vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse, og objektive bevis på mislighold eller tap

I kategori 1 er tapsnedskrivningen forventet tap de neste 12 måneder. I kategori 2 og 3 er tapsnedskrivningen forventet tap over utlånets levetid.

For å beregne forventet kredittap benytter SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS en tapsmodell som er utviklet i samarbeid med bankene i SpareBank 1-alliansen. Tapsmodellen er basert på selskapets kredittmodeller (klargjort for IRB), herunder estimater for PD, LGD og EAD. I modellen benyttes PD og andre objektive hendelser for å kategorisere utlånene i de ulike kategoriene, mens LGD benyttes for å beregne forventet tap. Til forskjell fra kapitaldekningsmodellene, er modellen for tapnedskrivninger en "point-in-time"-modell og forventningsrett på et tidspunkt.

Beregningen av forventet kredittap gjøres månedlig gjennom året og tar utgangspunkt i en objektiv og sannsynlighetsvektet analyse av alternative utfall, der det også tas hensyn til tidsverdien av forventede kontantstrømmer. Analysen baseres på relevant informasjon som er tilgjengelig på tidspunktet for rapportering og bygger på tre makroøkonomiske scenarier for å ta hensyn til ikke-lineære aspekter av forventede tap. De ulike scenarier benyttes for å justere akutelle parametere for beregning av forventet tap, og et sannsynlighetsvektet gjennomsnitt av forventet tap i henhold til respektive scenarier innregnes som tap. For øvrig informasjon se Pilar III-rapporten til SpareBank 1 Nord-Norge.

Tapsnedskrivningene inkluderer også forventede tap på utlån som ikke er bokført i balansen, herunder for eksempel ubenyttede kredittrammer.

Tapsnedskrivningene består av:

Kategori 1: Dette er startpunktet for alle utlån omfattet av tapsmodellen. Alle utlån som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved første gangs innregning, får en nedskrivning som tilsvarer 12 måneders forventet tap. I denne kategorien ligger alle utlån som ikke er overført til kategori 2 eller kategori 3.

Kategori 2: I denne kategorien ligger utlån som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden første gangs innregning, men hvor det ikke er objektive bevis for mislighold eller tap. Forventet tap er her beregnet over lånets løpetid. Selskapet og konsernet definerer det som en vesentlig økning av kredittrisiko dersom engasjementets beregnede misligholdsssannsynlighet (PD) har økt. Både absolutte og relative endringer i PD er brukt som kriterie for å flytte et engasjement over til kategori 2. Den viktigste faktoren for en vesentlig endring i kredittrisiko, er kvantitativ endring i PD på balansedagen sammenlignet med PD ved første gangs innregning. Endring i PD med over 150 % er satt som grense for en vesentlig endring.

I tillegg må PD være høyere enn 0,60 prosent. Engasjementer der det har vært mer enn 30 dagers betalingsforsinkelse vil alltid flyttes til kategori 2. Det gjøres også en kvalitativ vurdering basert på hvorvidt engasjementet har vesentlig ending i kredittrisiko dersom det settes på særskilt overvåking eller det er gitt betalingslettelser.

Kategori 3: Alle utlån som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse, og hvor det er objektive bevis for mislighold eller tap på balansedagen, ligger i denne kategorien. Forventet tap over lånets løpetid beregnes. Kategorien omfatter utlån som etter tidligere regelverk (IAS 39) ble definert som misligholdte og tapsnedskrevne engasjementer.

I henhold til IFRS 9 beregnes tapsnedskrivninger for utlån i kategori 1, 2 og misligholdte kategori 3, som nåverdien av forventet eksponeringen (EAD), multiplisert med tapssannsynlighet (PD), multiplisert med tap ved mislighold (LGD).

Et utlån flyttes fra kategori 2 til kategori 1 når:

- Kunden har hatt en positiv utvikling i risiko, slik at økningen i kredittrisiko siden innvilgelse ikke lenger er vesentlig.
- Kunden fjernes fra «særskilt overvåking».
- Engasjementet blir restrukturert med vilkår som tar hensyn til forholdene som forårsaket at kunden ble satt til «særskilt overvåking».

Et utlån flyttes fra kategori 3 til kategori 2 når:

- Det ikke lenger foreligger objektive bevis for mislighold eller tap, men økningen i kredittrisiko siden innvilgelse fortsatt er vesentlig.

En eiendel flyttes fra kategori 3 til kategori 1 når:

- Det ikke lenger foreligger objektive bevis for mislighold eller tap, og økningen i kredittrisiko siden innvilgelse ikke lenger er vesentlig.

Tapsnedskrivninger på bokførte utlån i balansen er presentert som reduksjon av eiendelen og tapsnedskrivninger på eiendeler som ikke er bokført i balansen.

Selskapet benytter et klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen. Mislighold defineres som overtrekk/restanse over 60 dager, eller når det finnes objektive bevis på hendelser som tilsier mislighold hos kunden. Årsaken til at mislighold er definert som overtrekk/restanse over 60 dager, og ikke 90 dager, er historisk betinget: Selskapets policy har vært å komme inn på et tidlig tidspunkt i misligholdsprosessen for å finne gode løsninger for de kundene som sliter økonomisk.

For hver bedriftskunde beregnes en misligholdssannsynlighet basert på historiske regnskapsdata og anmerkningshistorikk. Tilsvarende for privatkunder, men da med utgangspunkt i likningstall og anmerkningshistorikk. Selskapet har ni klasser for friske engasjement, basert på misligholdssannsynligheten til hver kunde, samt to egne klasser for misligholdte og nedskrevne engasjement. Hele porteføljen scores månedlig ved bruk av automatisk datafangst og med utgangspunkt i objektive data. Overvåkning skjer med bakgrunn i engasjementsstørrelse, risikoklasse og migrasjon. Scoringsmodellene blir årlig validert og justert. Dette medførte for 2018 ingen vesentlige endringer i fordelingen mellom risikogruppene eller i beregning av forventet årlig tap. Fordelingen til risikogruppe (svært lav etc) bestemmes av kundens misligholdssannsynlighet samt sikkerhetsdekning. Selskapets andel eksponering med høyeste risiko utgjør 4,75 % per 31.12.18. Andel misligholdte og tapsutsatte utgjør 1,3 % av selskapets totale eksponering på samme tidspunkt. Forventet gjennomsnittlig årlig netto tap over en konjunktursyklus er satt lik ett års forventet tap, slik dette er beregnet ved anvendelse av selskapets klassifiseringssystem. Under en høykonjunktur vil de faktiske årlige tap være lavere enn forventet gjennomsnittlig tap. Under lavkonjunktur forventes tapene for det enkelte år likeledes å ville overstige det forventede gjennomsnittlige tap. Forventet tap er ett av parametrene i selskapets prismodell ved beregning av anbefalt pris.

Note 10 – Utlån til og fordringer på kunder, kredittrisiko og tapsnedskrivninger

Den totale porteføljens risiko ligger som nevnt på samme nivå som i 2017; fortsatt fokus på kvalitet i nysalget, og da spesielt næringskunder. Når det gjelder andelen misligholdte, er denne gått noe opp på næring sammenlignet med 2017. For privatmarkedet ser vi en økning i mislighold på forbrukslån, mens salgspantlån ligger på samme nivå som i 2017. For tap ser vi nedgang på salgspantlån og en svak oppgang på forbrukslån. For næring ser vi en nedgang sammenlignet med 2017.

Totalt engasjement er definert som summen av saldo på lån og leasing samt påløpte renter. Individuelle nedskrivninger foretas på person- og næringsengasjement som i overensstemmelse med Finanstilsynets forskrifter er identifisert som tapsutsatte. Risikoprising av næringslivsengasjement reflekterer risikoklasse og sikkerhetsdekning. For personengasjement hensyntas betjeningsevne i henhold til standardsatser og sikkerhetsdekning ved prising av risiko.

Ved utgangen av 2018 hadde selskapet en langtidsovervåkingsportefølje på 13,6 MNOK. Herav 9,4 MNOK på forbrukslån.

	2018				
Utlån og forskudd til kunder til amortisert kost	**12 mnd ECL**	**Levetid ECL - ikke objektive bevis på tap**	**Levetid ECL - objektive bevis på tap**	**Kjøpte eller utstede lån med objektive bevis på tap**	**Total**
Kredittrisiko					
Svært lav	1 896	64	0		1 960
Lav	3 521	173	0		3 694
Middels	8 238	4 520	1		12 759
Høy	2 814	2 063	0		4 878
Svært høy	3 397	16 218	4		19 619
Misligholdt og nedskrevet	36	63	6 128		6 227
Bruttoverdi	**19 903**	**23 102**	**6 133**	**0**	**49 137**

Individuelle tapsnedskrivninger, kategori 3K, er ikke med i denne oversikten.

	2018		2017	
	Brutto andel	**Utlån**	**Brutto andel**	**Utlån**
Utlån fordelt på geografiske områder				
Nordland	**35 %**	**2 189 826**	35 %	1 910 771
Troms inklusiv Svalbard	**36 %**	**2 271 643**	36 %	1 961 917
Finnmark	**19 %**	**1 168 857**	18 %	1 005 533
Øvrige fylker	**10 %**	**609 798**	11 %	582 619
Utlandet	**0 %**	**16 874**	0 %	3 052
Sum brutto utlån fordelt på geografiske områder	**100 %**	**6 256 998**	100 %	5 463 893

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Utlån fordelt på sektor og Næring		
Totale engasjementer		
Eiendom	**86 666**	53 573
Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak	**29 581**	17 338
Fiske og havbruk	**477 191**	356 088
Industri	**250 330**	210 678
Jordbruk og skogbruk	**117 563**	95 101
Kraft og vannforsyning, bygg og anlegg	**486 532**	577 854
Ufordelt	**16 028**	10 414
Tjenesteytende virksomhet	**640 861**	587 278
Transport	**813 997**	869 456
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	**410 922**	411 107
Offentlig forvaltning	**5 554**	10 362
Personmarked	**2 921 775**	2 264 645
Totalt	**6 256 998**	5 463 893
Brutto utlån		
Eiendom	**86 666**	53 573
Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak	**29 581**	17 338
Fiske og havbruk	**477 191**	356 088
Industri	**250 330**	210 678
Jordbruk og skogbruk	**117 563**	95 101
Kraft og vannforsyning, bygg og anlegg	**486 532**	577 854
Ufordelt	**16 028**	10 414
Tjenesteytende virksomhet	**640 861**	587 278
Transport	**813 997**	869 456
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	**410 922**	411 107
Offentlig forvaltning	**5 554**	10 362
Personmarked	**2 921 775**	2 264 645
Totalt	**6 256 998**	5 463 893

Note 10 – Utlån til og fordringer på kunder, kredittrisiko og tapsnedskrivninger

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Utlån fordelt på sektor og Næring		
Individuelle nedskrivninger		
Eiendom	**0**	7
Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak	**0**	0
Fiske og havbruk	**500**	2
Industri	**0**	144
Jordbruk og skogbruk	**500**	378
Kraft og vannforsyning, bygg og anlegg	**6 551**	8 652
Ufordelt	**0**	0
Tjenesteytende virksomhet	**2 277**	4 553
Transport	**0**	1 065
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	**0**	14
Offentlig forvaltning	**0**	0
Personmarked	**17 684**	15 267
Totalt	**27 512**	30 081
Forventet årlig gjennomsnittlig tap		
Eiendom	**560**	520
Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak	**70**	93
Fiske og havbruk	**1 883**	1 888
Industri	**2 780**	2 246
Jordbruk og skogbruk	**891**	1 543
Kraft og vannforsyning, bygg og anlegg	**4 668**	4 575
Ufordelt	**64**	50
Tjenesteytende virksomhet	**12 246**	3 212
Transport	**4 895**	3 235
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	**1 914**	1 552
Offentlig forvaltning	**2**	2
Personmarked	**20 394**	16 852
Totalt	**50 369**	35 768

Note 11 – Maksimal kredittrisikoeksponering, ikke hensyntatt pantestillelser

Tabellen viser maksimal eksponering mot kredittrisiko for de enkelte komponentene i balansen. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger.

Nedbetalingslån sikres ved tinglyst salgspant i objektet. For næringslån og varelagerfinansiering brukes også PIMA-pant (Pant i motorvogn og anleggsmaskiner) og pant i varelager som alternativ sikkerhet. Ved leiefinansieringsavtaler har selskapet eiendomsrett til objektet. For å minimere risiko, bruker selskapet startleie (leasing) og egenkapital (lån) ved oppstart av avtaler. Selskapet tinglyser også leiefinansieringsavtaler der objektet kan identifiseres ved hjelp av for eksempel registreringsnummer.

Selskapet har utviklet en egen verdiutviklingsmatrise for de objektene som finansieres. Ved hjelp av denne kan selskapet overvåke en eventuell åpen risiko i porteføljen. Beregninger for 2018 viser ingen vesentlige endringer i sikkerhet sammenlignet med tidligere år.

Selskapet har ingen utlån der tapsnedskrivning ikke er innregnet på grunn av sikkerhetsstillelsen.

Beløp i hele 1000 kroner	2018 Brutto eksponering	2017 Brutto eksponering
Eiendeler		
Kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner	**2 986**	3 447
Netto leiefinansieringsavtaler/nedbetalingslån	**6 178 865**	5 402 527
Andre eiendeler	**54 179**	87 115
Sum eiendeler	**6 236 030**	5 493 089
Forpliktelser		
Ubenyttede kreditter	**82 727**	82 951
Lånetilsagn	**17 900**	8 000
Sum finansielle garantistillelser	**100 627**	90 951
Total kredittrisikoeksponering	**6 336 657**	5 584 040
Kredittrisikoeksponering knyttet til finansielle eiendeler fordelt på geografiske områder		
Nordland	**2 203 673**	1 910 771
Troms inklusiv Svalbard	**2 321 088**	2 082 065
Finnmark	**1 176 176**	1 005 533
Øvrige fylker	**618 847**	582 619
Utlandet	**16 874**	3 052
Total kredittrisikoeksponering	**6 336 657**	5 584 040

Note 12 – Nedskrivninger

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Individuelle tapsnedskrivninger		
Nedskrivninger på misligholdte utlån, garantier m.v 01.01	**-30 081**	-45 949
- Konstaterte tap i perioden på utlån hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	**9 386**	25 215
- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	**8 177**	7 535
+ Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	**456**	1 956
+ Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	**14 538**	14 925
= Individuelle tapsnedskrivninger på utlån, garantier m.v. pr. 31.12.	**-27 512**	-30 081
Nedskrivninger på grupper av utlån i.h.t IAS39		-29 375
Nedskrivning basert på forventet kredittap på utlån		
Nedskrivning basert på forventet kredittap på utlån 01.01	**-47 879**	
Periodens endring i ECL-beregning	**1 258**	
= Nedskrivninger basert på forventet kredittap på utlån	**-49 137**	
Sum nedskrivninger pr. 31.12.	**-76 649**	-59 456

Beløp i hele 1000 kroner	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
Endringer i tapsnedskrivninger utlån til amortisert kost				
Tapsnedskrivninger 31.12.17			-59 457	-59 457
Implementeringseffekt 01.01.18	-17 274	-15 614	14 383	-18 504
Tapsavsetninger 01.01.18	**-17 274**	**-15 614**	**-45 074**	**-77 960**
Periodens endringer i beregnet tapsavsetning som følge av at lån har migrert mellom trinnene:				
til (-fra) trinn 1	7 812	-7 812	-1	0
til (-fra) trinn 2	-1 400	5 549	-4 149	0
til (-fra) trinn 3	-428	-1 140	1 568	0
Netto ny måling av tap	-4 346	4 257	-7 125	-7 214
Netto økning/reduksjon saldo	-4 268	-8 342	21 138	8 527
Nye og endrede tapsavsetninger	-19 903	-23 102	-33 643	-76 649
Tilbakeførte tapsavsetninger trinn 3				11 009
Tilbakeførte tapsavsetninger trinn 3				-11 009
Andre endringer				0
Tapsavsetninger 31.12.18	**-19 903**	**-23 102**	**-33 643**	**-76 649**

Note 13 – Misligholdte engasjement

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Totalt misligholdte lån og leasingavtaler	**111 847**	89 304
- Individuelle nedskrivninger	**27 512**	30 081
= Netto misligholdte lån og leasingavtaler	**84 336**	59 223

Note 14 – Mellomværende med foretak i samme konsern

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Mellomværende med morselskapet SpareBank 1 Nord-Norge		
Renter og kredittprovisjoner fra morselskap	**78**	76
Rentekostnader og andre lignende kostnader til morselskap	**85 308**	83 357
Rentekostnader ansvarlig lån til morselskap	**3 867**	3 601
Andre gebyrer til morselskap	**2 782**	3 214
Avsatt utbytte til morselskap	**0**	0
Utlån til og fordringer på morselskap	**2 986**	3 447
Lån og innskudd fra morselskap	**4 592 676**	4 219 474
Ansvarlig lånekapital fra morselskap	**101 000**	101 000

Pr. 31.12.2018 er det trukket opp 3.778 mill. kroner av total trekkrettighet på 3.874 mill. kroner. Selskapet har ikke stilt noen av sine eiendeler som sikkerhet for ekstern gjeld eller gjeld til morselskapet.

Note 15 – Varige driftsmidler

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Maskiner og inventar		
Anskaffelseskost pr. 01.01.	**44 452**	40 723
+ Tilgang i året	**4 572**	3 729
- Avgang i året	**-12 876**	0
= Anskaffelseskost pr. 31.12.	**36 148**	44 452
- Akkumulert avskrivning pr. 31.12	**-31 331**	-39 781
= Bokført verdi pr. 31.12.	**4 818**	4 671
Årets ordinære avskrivning (lineær)	**4 327**	3 316
Nedskrivning	**0**	0
Sum avskrivning mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	**4 327**	3 316
Skattemessig verdi pr. 31.12.	**8 417**	7 371
Økonomisk levetid:		
EDB utstyr	**3 år 33 %**	3 år 33 %
EDB programvare	**3,3 år 30 %**	3,3 år 30 %
Kontormøbler og inventar	**7 år 15 %**	7 år 15 %
Kontormaskiner og reklameskilt	**5 år 20 %**	5 år 20 %

Note 16 – Leieavtaler

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Brutto utlån og fordringer knyttet til finansielle leieavtaler		
Ikke senere enn 1 år	**470 078**	114 399
Senere enn 1 år og ikke senere enn 5 år	**786 234**	1 623 472
Senere enn 5 år	**2 175 439**	1 197 992
	3 431 751	2 935 863
Ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler	**213 148**	179 039
Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler	**3 218 604**	2 756 824
Netto investeringer i finansielle leieavtaler kan analyseres på følgende måte		
Ikke senere enn 1 år	**440 882**	107 422
Senere enn 1 år og ikke senere enn 5 år	**737 401**	1 524 467
Senere enn 5 år	**2 040 321**	1 124 935
	3 218 604	2 756 824
Akkumulerte tapsavsetninger på utestående minsteleie	**-8 010**	-14 217
Leasingutstyr		
Anskaffelseskost pr. 01.01.	**4 254 110**	3 710 724
+ Tilgang i året	**1 339 582**	1 059 971
- Avgang i året	**-727 634**	-516 585
= Anskaffelseskost pr. 31.12.	**4 866 058**	4 254 110
- Akkumulert avskrivning pr. 31.12.	**-1 749 066**	-1 528 627
= Bokført verdi leasingutstyr pr. 31.12.	**3 116 992**	2 725 483
+ Periodisering av forventede salgsgevinster	**31 848**	30 148
+ Fordringer o.l.	**-8 139**	-7 492
Sum leiefinansiering pr. 31.12.	**3 140 702**	2 748 139
Årets ordinære avskrivning	**668 110**	569 272
Skattemessig verdi leasingutstyr pr. 31.12.	**2 735 652**	2 456 016
Uopptjent forskuddsleie pr. 31.12.	**213 148**	179 039

Note 17 – Pensjon

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS har kollektive pensjonsordning for sine ansatte. Selskapet er pliktig å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene i denne lov.

Konsernet har innskuddspensjonsordning og en lukket ytelsespensjonsordning. Innskuddspensjonsordningen er tegnet hos SpareBank 1 Forsikring. Ytelsespensjonsordningen administreres i egen pensjonskasse, SpareBank 1 Nord-Norges Pensjonskasse, som forvalter pensjonsmidlene innenfor de retningslinjer som gjelder for pensjonskasser.

Full pensjon i ytelsesordningen krever 30 års opptjening og gir rett til alderspensjon på differansen mellom 70 % av lønn ved fratredelse og beregnet ytelse fra Folketrygden. Ved beregning av pensjon fra Folketrygden er det lagt til grunn 1 G (Folketrygdens grunnbeløp) ved beregning av grunnpensjon. Ordningen omfatter ikke ektefellepensjon. Pensjonsalderen er 67 år. Ordningen oppfyller kravene i Lov om foretakspensjon.

Fra 01.07.06 inngår nyansatte i en innskuddspensjonsordning for alders- og uførepensjon tegnet hos SpareBank 1 Forsikring AS.

Premiesatsene for innskuddspensjonen følger lovens tidligere maksimum:

- Lønn tilsvarende 1 til 7,1 ganger G: 7 %
- Lønn tilsvarende 7,1 til 12 ganger G: 15 %

I tillegg til pensjonsforpliktelsen som forvaltes av pensjonskassen, har banken egen pensjonsforsikring for ansatte hvor ordinær lønn overstiger 12 G. Denne kollektive livrenteforsikringen er tegnet i forsikringsselskapet Storebrand.

Selskapet er med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon, AFP. Den private AFP-ordningen gir et livslangt tillegg til den ordinære pensjonen. Den private AFP-ordningen vil bli finansiert gjennom en årlig premie som fastsettes som en prosent av lønn mellom 1 og 7,1G. Premien for 2018 er fastsatt til 2,5 %, (2,5 % i 2017).

Ved verdsettelse av pensjonsmidlene, og ved måling av påløpte forpliktelser, benyttes estimerte verdier. Disse estimatene korrigeres hvert år i samsvar med oppgave over pensjonsmidlenes flytteverdi og aktuarberegninger av forpliktelsens størrelse. Både verdien av pensjonskassens forpliktelser, pensjonsforsikring i annet forsikringsselskap og de usikrede forpliktelsene er medtatt i beregningene.

Selskapet har tidligere benyttet korridormetoden for regnskapsføring av uamortiserte estimatavvik. Korridormetoden er ikke lenger tillatt, og alle estimatavvik skal føres i oppstilling over andre inntekter og kostnader under utvidede resultatposter, såkalt OCI (Other Comprehensive Income). Etter IAS 19, beregnes periodens netto rentekostnad ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen på begynnelsen av perioden på netto forpliktelse. Netto rentekostnad består derfor av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene, begge beregnet med diskonteringsrenten. Endringer i netto pensjonsforpliktelse som følge av premiebetalinger og utbetaling av pensjon hensyntas. Forskjellen mellom faktisk avkastning på pensjonsmidlene og den resultatførte, regnskapsføres fortløpende mot OCI.

Fra 31.12.13 er aktuarberegningene foretatt etter endret dødelighetstariff K2013BE (beste estimat).

Note 17 – Pensjon

	31.12.18	31.12.17
Følgende forutsetninger er lagt til grunn for beregningene:		
Diskonteringsrente	**2,60 %**	2,40 %
Forventet avkastning	**2,60 %**	2,40 %
Fremtidig lønnsutvikling	**1,00 %**	1,00 %
G-regulering	**2,50 %**	2,25 %
Pensjonsregulering	**0,00 %**	0,00 %
Arbeidsgiveravgift	**14,10 %**	14,10 %
Finansskatt	**5,00 %**	5,00 %
Frivillig avgang over 50 år	**0,00 %**	0,00 %
Frivillig avgang inntil 50 år	**0,00 %**	0,00 %
Forventet AFP - uttak fra 62 år	**90,00 %**	90,00 %
Dødelighet, giftemålsannsynlighet etc.	**K2013 BE**	K2013 BE
Uførhet	**IR2003**	IR2003
Antall ansatte som omfattes av ytelsesordningen	**9**	9
Antall ansatte som omfattes av innskuddsordningen	**36**	38
Periodens kostnad knyttet til innskuddspensjonsordningen (beløp i hele 1000 kroner)	**1 793**	1 469

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Sammensetning av periodens pensjonskostnad:		
Årets pensjonsopptjening	**81**	167
Netto renteinntekt/kostnad	**-265**	-250
Amortisering	**0**	0
Årets netto pensjonskostnad	**-184**	-83
Periodisert arbeidsgiveravgift	**46**	88
Årets netto pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	**-138**	5
Balanseførte pensjonsforpliktelser		
Nåverdi av fremtidige pensjonsforpliktelser	**16 309**	16 595
Estimert verdi av pensjonsmidler	**-26 758**	-27 511
Periodisert arbeidsgiveravgift	**0**	0
Sum balanseførte forpliktelser (+)/midler (-)	**-10 448**	-10 916

Note 18 – Gjeld til kredittinstitusjoner

Beløp i hele 1000 kroner	Effektiv rente	2018	2017
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	1,86	**4 518 456**	4 051 369
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	2,74	**74 220**	168 106
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	1,88	**4 592 676**	4 219 474

Effektiv rente er beregnet som sum rentekostnad/snittvolum for året 2018.

Note 19 – Annen gjeld

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Avsatt utbytte	**0**	0
Skyldig merverdiavgift	**0**	0
Skyldig skatt	**42 169**	0
Finansielle derivater	**947**	2 238
Øvrige kreditorer	**13 289**	15 721
Sum annen gjeld	**56 404**	17 959

Note 20 – Periodisering av etableringsgebyr

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Etableringsgebyr oppført i balansen 01.01.	**31 993**	28 611
Etableringsgebyr oppført i balansen 31.12.	**35 655**	31 993

Note 21 – Egenkapitalbevegelse og fordeling

Beløp i hele 1000 kroner	
Egenkapital pr. 31.12.16	**729 089**
Endring estimatavvik ført mot egenkapitalen IAS 19 Pensjon IB 1.1	2 561
Utbytte for 2016	-64 484
Emisjon	100 000
Fondsobligasjon nytegnet i år	84 000
Ubetalte renter på fondsobligasjon klassifisert som EK	-94
Endring estimatavvik ført mot egenkapitalen IAS 19 Pensjon UB 31.12	743
Overført fra årets overskudd 31.12.17	5 188
Egenkapital pr. 31.12.17	**857 004**
Endring estimatavvik ført mot egenkapitalen IAS 19 Pensjon IB 1.1	0
Prinsippendring: Overgang til IFRS 9	-13 878
Utbytte for 2017	-5 188
Emisjon	149 000
Ubetalte renter på fondsobligasjon klassifisert som EK	-3 216
Endring estimatavvik ført mot egenkapitalen IAS 19 Pensjon UB 31.12	-667
Overført fra årets overskudd 31.12.18	137 395
Egenkapital pr. 31.12.18	**1 120 449**
Fordeling egenkapital:	
Innskutt egenkapital inklusiv overkursfond	840 000
Ikke registrert kapitalutvidelse	0
Fondsobligasjon klassifisert som EK	80 690
Opptjent egenkapital	199 759
Sum egenkapital	**1 120 449**

Note 22 – Kapitaldekning

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Aksjekapital	**781 000**	632 000
Overkursfond	**59 000**	59 000
Annen egenkapital	**62 364**	76 909
= Balanseført egenkapital	**902 364**	767 909
Justeringer i ren kjernekapital knyttet til regulatoriske filtre	**-41**	-84
Overfinansiering av pensjonsforpliktelse	**-10 448**	-10 916
= Ren kjernekapital	**891 875**	756 909
Fondsobligasjonskapital	**80 690**	83 906
= Annen kjernekapital	**80 690**	83 906
Kjernekapital	**972 565**	840 815
Ansvarlig lånekapital som kvalifiserer som tilleggskapital	**101 000**	101 000
Tilleggskapital	**101 000**	101 000
Ansvarlig kapital	**1 073 565**	941 815
Risikovektet beregningsgrunnlag		
Kredittrisiko standardmetoden	**5 571 923**	4 815 040
Operasjonell risiko (Basismetoden)	**361 991**	339 420
Samlet beregningsgrunnlag	**5 933 914**	5 154 460
Kapitalkrav		
Engasjement med massemerked	**327 015**	281 955
Engasjement med øvrige foretak	**536 633**	440 301
Operasjonell risiko (Basismetoden)	**56 109**	50 913
Kapitalkrav	**919 757**	773 169
Tilgjengelig kapital	**153 808**	168 646
Kapitaldekning	**18,09 %**	18,27 %
Ren kjernekapital	**15,03 %**	14,68 %
Kjernekapitaldekning	**16,39 %**	16,31 %
Uvektet kjenekapitalandel (Leverage Ratio)	**15,21 %**	14,92 %

Fra 2008 beregnes det kapitalkrav i henhold til gjeldende rapporteringsstandard etter standardmetoden. Gjeldende minstekrav til kapitaldekning er 15,50 %. Nytt kapitalkrav gjeldende fra 2020 er 16,00 % som følge av varslet økning i motsyklisk kapitalbuffer.

Note 23 – Restløpetid på eiendel - og gjeldsposter gruppert på gjenstående løpetid

Beløp i hele 1000 kroner	0-30 dager	Fra 1 - 3 mnd	Fra 3-12 mnd	Fra 1-5 år	Over 5 år	Ufordelt	Total
Eiendeler							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		1 502		1 484			2 986
Utlån til og fordringer på kunder	347 944	49 040	205 499	3 046 873	2 378 823	227 335	6 255 514
Øvrige eiendeler med restløpetid	38 913				10 448	-76 649	-27 287
Eiendeler uten restløpetid						4 818	4 818
Sum eiendeler	**386 857**	**50 542**	**205 499**	**3 048 357**	**2 389 271**	**155 504**	**6 236 030**
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner		4 518 456		74 220			4 592 676
Øvrig gjeld med restløpetid	15 523	2 455	9 168	136 876	106 126		270 147
Gjeld uten restløpetid						151 758	151 758
Ansvarlig lån				101 000			101 000
Egenkapital						1 120 449	1 120 449
Sum gjeld og egenkapital	**15 523**	**4 520 911**	**9 168**	**312 097**	**106 126**	**1 272 207**	**6 236 030**
Netto likvid. eksponering på balanseposter	**371 335**	**-4 470 368**	**196 331**	**2 736 260**	**2 283 146**	**-1 116 703**	

Kassekreditt/trekkrettighet er klassifisert i intervallet "Fra 1 til 3 mnd".
Av selskapets totale bankinnskudd er kr 1.374.936 bundet opp i skattetrekksmidler.

Note 24 – Avtalt/sannsynlig tidspunkt for endring av rentebetingelser på hovedpostene i balansen

Beløp i hele 1000 kroner	0-30 dager	Fra 1 - 3 mnd	Fra 3-12 mnd	Fra 1-5 år	Over 5 år	Ufordelt	Total
Eiendeler							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 502	1 484					2 986
Utlån til og fordringer på kunder	6 214 810	0	0	40 704	0	0	6 255 514
Øvrige rentebærende eiendeler						-76 649	-76 649
Ikke rentebærende eiendeler						54 179	54 179
Sum eiendeler	**6 216 312**	**1 484**	**0**	**40 704**	**0**	**-22 470**	**6 236 030**
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner	4 518 456	74 220					4 592 676
Øvrig rentebærende gjeld	947					334 798	335 745
Ikke rentebærende gjeld						86 160	86 160
Ansvarlig lån		101 000					101 000
Egenkapital						1 120 449	1 120 449
Sum gjeld og egenkapital	**4 519 403**	**175 220**	**0**	**0**	**0**	**1 541 407**	**6 236 030**
Netto likvid. eksponering på balanseposter	**1 696 909**	**-173 736**	**0**	**40 704**	**0**	**-1 563 877**	
Netto likvid. eksponering på balanseposter	**27,2**	**-2,8**	**0,0**	**0,7**	**0,0**	**-25,1**	

Varslingsfristen for renteendring til kunder er henholdsvis 6 uker for personkunder, 2 uker for bedrifts-kunder. Basert på selskapets balanse per 31.12.18 gir et parallelt skift i rentekurven på ett prosentpoeng en total renterisiko på 62,4 mill kroner.

Note 25 – Overtatte eiendeler og andre eiendeler

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Overtatte eiendeler		
Overtatte eiendeler	**0**	19 845

Selskapet har ved utgangen av regnskapsperioden ingen overtatte eiendeler.

Andre eiendeler		
Merverdiavgift til gode	**1 508**	2 241

Note 26 – Aksjekapital, aksjonærinformasjon og utbytte

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Ordinære aksjer		
Antall ordinære aksjer pålydende kr 5.000	**156 200**	126 400
Ikke registrerte aksjer pålydende kr 5.000	**0**	0
Endringer i aksjekapital og overkurs:		
Aksjekapital	**781 000**	632 000
Ikke registrert aksjekapital	**0**	0
Overkurs	**59 000**	59 000
Utbytte		
Utbetalt utbytte	**5 188**	64 484

Det er foreslått utbytte til godkjenning i generalforsamlingen på 137 mill. Dette er ikke regnskapsført som forpliktelse pr. 31.12.18. Samtlige aksjer eies av SpareBank 1 Nord-Norge. Selskapet har hovedkontor i Tromsø.

Note 27 – Ansvarlig lånekapital

Beløp i hele 1000 kroner	2018	2017
Ansvarlig lånekapital	**101 000**	101 000

Selskapet tok i 2017 opp ytterligere ett ansvarlig lån. Dette lånet har samme avtalebetingelser som eksisterende lån med løpetid på 5 år og med rett til forlengelse til hhv 2023, 2024 og 2027. Innløsning kan ikke skje før lånene har løpt i 5 år. Selskapets kostnader med lånene er totalt 3.866.976,- Rentebetingelsene er 3 mnd. NIBOR med tillegg av en margin på 2,75 prosentpoeng. Renten fastsettes for tre mnd. av gangen.

Note 28 – Hendelser etter balansedagen

Det er ikke registrert vesentlige hendelser etter balansedagen som påvirker selskapets regnskap.

Til KPMG ved Trond Larssen

Dette brevet sendes i forbindelse med KPMGs revisjon av regnskapet for SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS (heretter "selskapet") for året som ble avsluttet den 31. desember 2018, med det formål å kunne konkludere om hvorvidt regnskapet i det alt vesentlige gir et rettvisende bilde i samsvar med forenklet IFRS etter regnskapslovens § 3-9. Heretter "gjeldende rammeverk". Vi bekrefter at de uttalelser vi gir i dette brevet er i overensstemmelse med definisjonene som fremgår av vedlegg til dette brevet.

25.02.2019

Vi bekrefter at:

Regnskap (Financial Statements)

1. Vi har oppfylt vårt ansvar vedrørende utarbeidelsen av regnskapet som fastsatt i vilkårene for revisjonsoppdraget i engasjementsavtalen datert 09. desember 2016, og regnskapet gir et rettvisende bilde i samsvar med gjeldende rammeverk.
2. Viktige forutsetninger som er brukt av oss ved utarbeidelsen av regnskapsestimater, herunder regnskapsestimater målt til virkelig verdi, er rimelige.
3. Alle hendelser etter datoen for regnskapet og som etter gjeldende rammeverk medfører korrigering eller omtale, er korrigert eller omtalt.
4. Virkningen av ikke-korrigert feilinformasjon er uvesentlig, både enkeltvis og samlet for regnskapet sett som helhet. For liste over ukorrigerte feil, henvises det til revisjonsrapporten.

Opplysninger som er gitt

5. Vi har gitt revisor:
   - I. tilgang til alle opplysninger, som vi har kjennskap til, som er relevante for utarbeidelsen av regnskapet, som regnskapsregistreringer, dokumentasjon og andre saker,
   - II. tilleggsopplysninger som revisor har bedt om fra oss for revisjonsformål, og
   - III. ubegrenset tilgang til personer i enheten som det etter revisors vurdering er nødvendig å innhente revisjonsbevis fra.
6. Alle transaksjoner er registrert i regnskapsposter og reflektert i regnskapet.
7. Vi bekrefter at:
   - I. Vi har gitt revisor opplysninger om resultatene av vår vurdering av risikoen for at regnskapet kan inneholde vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter.

     I vedlegg til dette brevet er det tatt inn definisjoner av misligheter, herunder feil som skyldes uredelig regnskapsrapportering og underslag av eiendeler.
   - II. Vi har gitt revisor alle opplysninger om
     - a) eventuelle misligheter eller mistanker om misligheter som vi er kjent med og som kan ha påvirket enheten, og som involverer:
       - ledelsen,
       - ansatte som har en betydningsfull rolle i intern kontroll, eller
       - andre hvor misligheten kunne hatt en vesentlig virkning på regnskapet.

b) eventuelle påstander om misligheter eller mistanke om misligheter som kan ha påvirket enhetens regnskap og som er kommunisert av ansatte, tidligere ansatte, analytikere, tilsynsmyndigheter eller andre.

I tilknytning til ovenstående, erkjenner vi vårt ansvar for den interne kontroll som vi mener er nødvendig for å utarbeide regnskaper som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, som følge av feil eller misligheter. Vi er spesielt oppmerksom på vårt ansvar for utformingen, iverksettelsen og vedlikeholdet av intern kontroll for å forhindre og avdekke misligheter

8. Vi har gitt revisor opplysninger om alle kjente tilfeller av manglende overholdelse eller mistanke om manglende overholdelse av lover og forskrifter som kan ha betydning for utarbeidelsen av regnskapet. Videre har vi gitt revisor opplysninger om alle kjente faktiske eller mulige søksmål og krav som kan ha betydning for regnskapet, samt regnskapsført og/eller opplyst om dette i samsvar med gjeldende rammeverk.
9. Vi har gitt revisor opplysninger om identiteten til enhetens nærstående parter og alle forhold til nærstående parter og transaksjoner med disse som vi er kjent med. Det er tatt tilstrekkelig hensyn til og opplyst om forhold til nærstående parter og transaksjoner med disse i overensstemmelse med kravene i gjeldende rammeverk.

   Definisjon av nærstående parter og transaksjoner med nærstående parter er tatt med i vedlegg til dette brevet.

   Vi bekrefter fullstendigheten av informasjonen gitt til KPMG om nærstående parter og transaksjoner med nærstående parter, jf regnskapslovens § 7-30b.
10. Vi bekrefter at eventuelt utbytte utdelt gjennom året, samt eventuelt foreslått utbytte og konsernbidrag per 31.12.2018 ligger innenfor aksjelovgivningens begrensningsregler. Vi har vurdert selskapets egenkapital og likviditet i forhold til kravene om forsvarlig egenkapital og likviditet i henhold til aksjeloven § 3-4, og tatt tilbørlig hensyn til dette i vår vurdering av og forslag til utbytte og konsernbidrag.
11. Vi bekrefter at det ikke er gitt lån eller sikkerhetsstillelser i strid med reglene i aksjelovgivningens kapittel 8.
12. Alle relevante transaksjoner (hvis noen) med aksjeeier, nærstående eller konsernselskaper ut over 10 % av aksjekapitalen er behandlet i samsvar med reglene i aksjelovgivningens § 3-8.
13. Vi bekrefter å ha oppfylt vår plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS

Hanne Karoline Kræmer
Adm dir

Vedlegg til fullstendighetserklæringen for SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS

Definitions

The following definitions assume that IFRSs are the applicable financial reporting framework.

Financial Statements

IAS 1.10 states that "a complete set of financial statements comprises:

(a) a statement of financial position as at the end of the period;

(b) a statement of profit or loss and other comprehensive income for the period;

(c) a statement of changes in equity for the period;

(d) a statement of cash flows for the period;

(e) notes, comprising a summary of significant accounting policies and other explanatory information;

(ea) comparative information in respect of the preceding period as specified in paragraphs 38 and 38A; and

(f) a statement of financial position as at the beginning of the preceding period when an entity applies an accounting policy retrospectively or makes a retrospective restatement of items in its financial statements, or when it reclassifies items in its financial statements in accordance with paragraphs 40A–40D.

An entity may use titles for the statements other than those used in this Standard. For example, an entity may use the title 'statement of comprehensive income' instead of 'statement of profit or loss and other comprehensive income'."

Material Matters

Certain representations in this letter are described as being limited to matters that are material.

IAS 1.7 and IAS 8.5 state the following:

Material omissions or misstatements of items are material if they could, individually or collectively, influence the economic decisions that users make on the basis of the financial statements. Materiality depends on the size and nature of the omission or misstatement judged in the surrounding circumstances. The size or nature of the item, or a combination of both, could be the determining factor.

Fraud

Fraudulent financial reporting (uredelig regnskapsrapportering) involves intentional misstatements including omissions of amounts or disclosures in financial statements to deceive financial statement users. [ISA 240.A2]

Misappropriation of assets (underslag av eiendeler) involves the theft of an entity's assets. It is often accompanied by false or misleading records or documents in order to conceal the fact that the assets are missing or have been pledged without proper authorization. [ISA 240.A5]

Error

An error is an unintentional misstatement in financial statements, including the omission of an amount or a disclosure. [IFAC Glossary of Terms].

Prior period errors are omissions from, and misstatements in, the entity's financial statements for one or more prior periods arising from a failure to use, or misuse of, reliable information that:

a) was available when financial statements for those periods were authorized for issue; and

b) could reasonably be expected to have been obtained and taken into account in the preparation and presentation of those financial statements.

Such errors include the effects of mathematical mistakes, mistakes in applying accounting policies, oversights or misinterpretations of facts, and fraud. [IAS 8.5]

Management

For the purposes of this letter, references to "management" should be read as "management and, where appropriate, those charged with governance". [ISA 580.8]

Related party

A related party is a person or entity that is related to the entity that is preparing its financial statements (referred to in IAS 24 *Related Party Disclosures* as the "reporting entity").

a) A person or a close member of that person's family is related to a reporting entity if that person:
   i) has control or joint control over the reporting entity;
   ii) has significant influence over the reporting entity; or
   iii) is a member of the key management personnel of the reporting entity or of a parent of the reporting entity.

b) An entity is related to a reporting entity if any of the following conditions applies:
   i) The entity and the reporting entity are members of the same group (which means that each parent, subsidiary and fellow subsidiary is related to the others).
   ii) One entity is an associate or joint venture of the other entity (or an associate or joint venture of a member of a group of which the other entity is a member).
   iii) Both entities are joint ventures of the same third party.
   iv) One entity is a joint venture of a third entity and the other entity is an associate of the third entity.
   v) The entity is a post-employment benefit plan for the benefit of employees of either the reporting entity or an entity related to the reporting entity. If the reporting entity is itself such a plan, the sponsoring employers are also related to the reporting entity.
   vi) The entity is controlled, or jointly controlled by a person identified in (a).
   vii) A person identified in (a)(i) has significant influence over the entity or is a member of the key management personnel of the entity (or of a parent of the entity).

[*In recognition of the circumstances arising in certain countries whereby governments hold large investments in entities, and furthermore, as a result of government "bail-outs" and financial support provided to various entities, resulting from the economic downturn, revised IAS 24.25 states the following, in respect of government-related entities:*]

A reporting entity is exempt from the disclosure requirements of IAS 24.18 in relation to related party transactions and outstanding balances, including commitments, with:

a) a government that has control, joint control or significant influence over the reporting entity; and
b) another entity that is a related party because the same government has control, joint control or significant influence over both the reporting entity and the other entity.

Related party transaction - A transfer of resources, services or obligations between a reporting entity and a related party, regardless of whether a price is charged.

.

KPMG AS
Stakkevollvegen 41
Postboks 6262
9292 Tromsø

Telephone +47 04063
Fax +47 77 64 30 10
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert SpareBank 1 Finans Nord-Norges AS' årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3–9.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3–9. Ledelsen er også ansvarlig for slik

internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Tromsø, 27. februar 2019
KPMG AS

Trond Larssen
Statsautorisert revisor

Selskapets tillitsvalgte pr. 31.12.18

Tillitsvalgte Styret

Medlemmer

Styrets leder	Jan-Frode Janson	valgt til og med 2021
Nestleder	Arvid Jensen	valgt til og med 2018
Medlem	Vidar Bakken	valgt til og med 2021
Medlem	Arne Nypan	valgt til og med 2018
Medlem ansatte	Grete Hansen	valgt til og med 2020

Varamedlemmer

Varamedlem	Dag-Roar Eriksen	valgt til og med 2019
Varamedlem	Anita Hestvik	valgt til og med 2019
Varamedlem	Ann Karin Sortland	valgt til og med 2019
Varamedlem ansatte	Morten Elstad	valgt til og med 2018

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS
Org. nr: NO 930 050 237
PB 6801 Langnes, 9298 Tromsø
Tel 915 022 48
www.snn.no

SpareBank 1
FINANS NORD-NORGE